

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA „EMKA OKOVI“ ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. GODINE

Golemović, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:343347>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Prijediplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Andrea Golemović

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
„EMKA OKOVI“ ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2023

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Prijediplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
„EMKA OKOVI“ ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. GODINE**

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

Broj indeksa: 0010234995

e-mail: agolemovic@efos.hr

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2023.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics and Business in Osijek

Undergraduate Study Financial management

Andrea Golemović

**ANALYSIS OF THE FINANCIAL REPORTS OF THE
COMPANY "EMKA OKOVI" FOR THE PERIOD 2020-2022.**

Final paper

Osijek, 2023

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Andrea Golemović

JMBAG: 0010234995

OIB: 23847223197

e-mail za kontakt: andrea.golemovic31@gmail.com

Naziv studija: Prijediplomski sveučilišni studij (Financijski menadžment)

Naslov rada: Analiza financijskih izvještaja poduzeća „Emka okovi“ za razdoblje 2020.-2022. godine

Mentor/mentorica rada: prof.dr.sc. Domagoj Sajter

U Osijeku, _____2023_____ godine

Potpis Andrea Golemović

Analiza financijskih izvještaja poduzeća „Emka okovi“ za razdoblje 2020.-2022. godine

SAŽETAK

Svaki poslovni subjekt koji posluje mora sastavljati financijska izvješća. Glavni cilj ovog završnog rada je analizirati poslovanje poduzeća „Emka okovi“ te procijeniti poslovanje tvrtke iz djelatnosti metalurgije. Analizirajući godišnje izvještaje u vremenskom periodu 2020.-2022., utvrđena su temeljna pitanja profitabilnosti poduzeća, prihodi/rashodi, struktura imovine te trošak tvrtke na vlastite obveze. Horizontalnom analizom, ustanovljena je rastuća kratkotrajna imovina poduzeća u svim zabilježenim razdobljima. Ukupni kapital u stalnom je porastu kroz promatrane godine, a kapitalne obveze su u konstantom padu te se na osnovu toga utvrđuje da je likvidnost tvrtke u pozitivnom rastu. Poslovni i financijski te kao i ukupni prihodi, također bilježe povećanje u svim promatranim razdobljima. Promatrajući analize u strukturi pasive, najveći udio čini kapital i rezerve. Promatrana tvrtka prema izračunatim financijskim pokazateljima, ima pozitivno poslovanje, nije ostvarila gubitak niti u jednom od promatranih razdoblja te 2020. godina koja je bila pod utjecajem globalne pandemije, nije pretjerano utjecala na poslovanje ove tvrtke.

Ključne riječi: horizontalna analiza, vertikalna analiza, financijski pokazatelji, analiza

ABSTRACT

Every business entity that operates must prepare financial statements. The main objective of this final paper is to analyze the operations of the company "Emka okovi" and evaluate the performance of the company in the metallurgy industry. By analyzing the annual reports in the time period from 2020 to 2022, fundamental questions of company profitability, income/expenses, asset structure, and the company's cost of own obligations were determined. Through horizontal analysis, a growing short-term asset of the company was found in all recorded periods. The total capital is constantly increasing over the observed years, while the capital obligations are consistently decreasing, indicating a positive liquidity growth for the company. Business, financial, and total revenues also show an increase in all observed periods. Analyzing the passive structure, capital and reserves make up the largest share. The observed company, according to the calculated financial indicators, has a positive performance, has not incurred any losses in any of the observed periods, and the year 2020, which was influenced by the global pandemic, did not significantly impact the business of this company.

Keywords: horizontal analysis, vertical analysis, financial indicators, analysis

Sadržaj

SAŽETAK

ABSTRACT

1. UVOD.....	1
2. METODOLOGIJA RADA.....	2
2.1. Struktura rada i metode istraživanja	2
2.2. Ciljevi rada i istraživačka pitanja.....	2
3. OPĆENITO O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
3.1. Pojam financijska izvješća	3
3.2. Temeljni financijski izvještaji.....	3
3.2.1. Bilanca.....	3
3.2.2. Račun dobiti i gubitka	5
3.2.3. Izvještaj o novčanom toku.....	6
3.2.4. Izvještaj o promjeni kapitala	6
3.2.5. Bilješke uz financijska izvješća.....	7
4. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	8
4.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja	8
4.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja	8
4.3. Financijski pokazatelji	8
4.3.1. Pokazatelj likvidnosti	9
4.3.2. Pokazatelj aktivnosti	10
4.3.3. Pokazatelj zaduženosti	11
4.3.4. Pokazatelj profitabilnosti.....	13
5. OCJENA POSLOVANJA ODABRANE TVRTKE	14
5.1. Podaci o tvrtki.....	14
5.2. Horizontalna analiza odabrane tvrtke.....	14
5.3. Vertikalna analiza odabrane tvrtke	17
5.4. Analiza odabrane tvrtke prema financijskim pokazateljima.....	21
6. ZAKLJUČAK	24
Literatura.....	25
Popis slika.....	26
Popis tablica	26
Prilozi.....	27

1. UVOD

Svaka tvrtka koja djeluje ima svoj cilj te opstanak u okolini i konkurentnosti kojoj se nalazi. Isto tako, svaka tvrtka nastoji ostvariti profitabilnost, a može ju ostvariti tako da na tržište stavi kvalitetne proizvode i usluge.

Tvrtka koja djeluje, ne djeluje sama za sebe, nego je pod utjecajem raznih procesa kao što su društveni, tehnološki, pravni, kulturni i dr., stoga se promatra u sklopu okoline kojoj pripada. Industrijska analiza neke tvrtke izuzetno je kompleksna. Svaka poslovna analiza započinje iznošenjem svoje poslovne strategije te procjene okoline u kojoj se tvrtka nalazi.

Financijski izvještaji imaju važnu ulogu kada se gleda sa strane internih i eksternih korisnika podataka, a osobiti značaj imaju bilanca i račun dobiti i gubitka. Temeljne financijske izvještaje čine bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjeni kapitala, i bilješke uz financijska izvješća.

Financijski izvještaji sami po sebi pružaju relevantne informacije tijekom procesa odlučivanja, ali kada se kombiniraju s drugim financijskim i nefinancijskim informacijama, tada se dodatno povećava njihova upravljačka vrijednost. Posao menadžera je uspoređivanje uspješnosti poslovanja neke tvrtke s rezultatima poslovanja iz prethodnih godina. Usporedba koju provode im omogućava sagledavanje cjelokupne slike te se tako utvrđuje je li tvrtka konkurentan na tržištu i ostvaruje li svoj osnovni cilj.

Analiza financijskih izvještaja orijentirana je na novčane podatke i informacije. Iz toga slijedi da je analiza financijskih izvještaja orijentirana na kvantitativne financijske informacije koje su iznimno važne u uvjetima tržišnog kapitala te uvjetima tržišnog okruženja. Postoje tri djelatnosti koje se vežu uz analizu financijskih izvještaja i koje su važne za njezin razvoj, a to su upravljačko računovodstvo, financijsko upravljanje i financijsko računovodstvo. Kada se analiza financijskih izvještaja gleda s financijske strane, mora obuhvaćati financijske rezultate, analizu financijskih uvjeta i promjene u financijskoj strukturi. Poslovna analiza ima veći obuhvat od analize financijskih izvještaja jer u svom sastavu treba sačinjavati još i strategiju poslovanja, financijski položaj i kvalitetu poslovanja.

2. METODOLOGIJA RADA

Metodologija predstavlja teoriju opće znanstvene spoznaje. Ona proučava tehničko-istraživačke postupke i logičke operacije neke znanosti. U ovom dijelu opisane su metode koje su korištene prilikom pisanja rada, struktura rada te ciljevi i istraživačka pitanja.

2.1. Struktura rada i metode istraživanja

Rad se sastoji od sedam dijelova, a to su: uvod, metodologija rada, teorijska podloga, instrumenti financijskih izvještaja, obrada financijskih izvještaja odabrane tvrtke, rasprave te zaključka. Na početku rada uvodi se čitatelja u samu temu, s pojmovima koji se koriste u radu te o čemu se piše u radu. U dijelu metodologije opisani su načini kojim se došlo do određenih objektivnih spoznaja. Kroz teorijski podlogu opisani su i određeni svi pojmovi koji se vežu uz analizu financijskih izvještaja. Opisan je sam pojam financijskih izvještaja te su nabrojani i definirani temeljni dijelovi. Dio koji sadrži instrumente financijskih izvještaja, obuhvaća pojmove horizontalne i vertikalne analize te financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji razrađeni su kako bi postojala teorijska podloga prije samog analiziranja brojčanih podataka. Dio koji donosi obradu izvještaja tvrtke koja je odabrana za potrebe ovog seminarskog rada, brojčano i opisno su razrađena financijska izvješća. Isto tako, formirane su informacije o samoj tvrtki, njezine opće informacije. Na samom kraju rada, iznesena je rasprava te zaključak koji bi se objedinio cjelokupni rad.

Kroz rad korištena je deskriptivna metoda s kojom bi se pobliže objasnili pojmovi koji se u radu koriste te ih približiti čitatelju. U dijelu instrumenti financijskih izvještaja, korištena je metoda analize s kojom se zahtjevniji pojmovi raščlanjuju na jednostavnije segmente. Pomoću metode analize, obrađeni su brojčani podaci koji su potrebni za ovaj rad te su doneseni zaključci na temelju cjelovitih dijelova raščlanjenim na sastavne dijelove.

2.2. Ciljevi rada i istraživačka pitanja

Cilj ovog rada je prikazati i analizirati financijska izvješća tvrtke „Emka okovi“. Kroz instrumente i temeljne dijelove financijskih izvještaja procijeniti poslovanje tvrtke iz djelatnosti metalurgije. U radu je prikazana specifičnost godišnjih izvještaja tvrtke kroz tri uzastopna razdoblja, odnosno 2020.-2022.godine. Svi podaci koji su korišteni za analizu preuzeti sa službene stranice Financijske agencije. (dostupno na: <https://www.fina.hr/>) Temeljna pitanja koja se vežu su: je li poduzeće profitabilno, koliki su prihodi/rashodi te kakva je struktura imovine i koliko je tvrtki potrebno da plati svoje obveze.

3. OPĆENITO O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

U ovom dijelu rada opisana je teorijska podloga, koja čini jedan od bitnijih dijelova ovog rada. Na samom početku opisan je pojam financijskih izvješća, što predstavlja pojam financijska izvješća i koja su mu značenja. Nakon toga opisani su temeljni financijski izvještaji, odnosno koje su temeljne sastavnice financijskih izvještaja te su one pobliže opisane.

3.1. Pojam financijska izvješća

Kada tvrtka vodi svoje poslovanje potrebno je imati adekvatne informacije. Kako bi tvrtka došla do svojih poslovnih rezultata i imala jasnu sliku poslovanja, potrebno je sastaviti financijska izvješća. Svako trgovačko društvo na kraju svoje poslovne godine mora ispuniti svoja financijska izvješća prema određenim standardima. Financijska izvješća prikazuju sadašnji tijek poslovanja društva, ali i buduće novčane tokove. Cilj financijskih izvještaja je informiranje korisnika o financijskom položaju neke tvrtke, ali i o uspješnosti poslovanja. Također, financijska izvješća daju bitne informacije o poslovanju nekog društva, stoga moraju biti istiniti i sastavljeni na temelju dokumentiranih podataka koji su u skladu s računovodstvenim pravilima. Isto tako, sadržaj financijskih izvještaja mora biti razumljiv i prepoznatljiv korisnicima kojima su namijenjena. Pomoću financijskih izvještaja može se procijeniti kako tvrtka posluje, zadovoljava li svoje ciljeve koje je zadala te standarde i strategije. Isto tako, financijska izvješća mogu pomoći u planiranju sredstava kao što su obrtna sredstva, krediti koji pomažu rastu tvrtke, nova oprema. Korisnici financijskih izvještaja mogu biti interni i eksterni. Interni korisnici su unutarnji korisnici tvrtke kao npr. zaposlenici, uprava, menadžeri, dok su eksterni korisnici svi vanjski korisnici što su investitori, poslovni partneri, revizori.

3.2. Temeljni financijski izvještaji

Svaki poduzetnik dužan je sastavljati financijska izvješća te voditi poslovne knjige. Temeljna financijska izvješća čine: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjeni kapitala i bilješke uz financijska izvješća. Financijska izvješća prikazuju samo prošle događaje te se temelje na procjeni, stoga ne daju potpune informacije o nekoj tvrtki. U ovom dijelu, pobliže je opisan svaki dio financijskih izvješća.

3.2.1. Bilanca

Prema autoru Žager (2000) –bilanca je temeljni financijski izvještaj koji daje pregled stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan, zbog toga je bilanca temeljni financijski izvještaj koji služi kao podloga na ocjenu i sigurnost poslovanja. Također, bilanca predstavlja dvostruki prikaz imovine, prema pojavnom obliku imovine te prema vlasništvu imovine.

Računovodstveno gledano, imovina se naziva aktiva, a izvor te imovine pasiva. Pomoću aktive i pasive određuje se financijski položaj tvrtke. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017:93)

Postoji nekoliko vrsta bilance, a koja vrsta bilance se sastavlja ovisi o vremenu, formi i razlogu. Neke od vrsta bilance koje se razlikuju su:

- početna bilanca,
- zaključna bilanca,
- pokusna bilanca,
- konsolidirana bilanca,
- zbrojna bilanca,
- diobena i fuzijska bilanca,
- sanacijska bilanca,
- likvidacijska bilanca itd. (Žager, 2000:43)

Početna bilanca je bilanca koja se sastavlja na početku poslovanja tvrtke. Tvrtke koje djeluju dugi niz godina, svoj obračun poslovanja provode na kraju godine, odnosno sastavljaju zaključnu bilancu. Kod takvih tvrtki zaključna bilanca s 31.prosincem je ujedno i početna bilanca na početku novog obračunskog razdoblja, tj. na dan 1.siječnja, ističe Žager (2000).

Pokusna bilanca je bilanca koja se sastavlja jednom mjesečno, nekada i češće ako je to potrebno, a sastavlja se radi kontrole knjiženja koja su provedena.

Konsolidiranu bilancu sastavljaju složenije tvrtke kako bi sustav složenih tvrtki prikazali kao jednu cjelinu. Kada se sastavlja konsolidirana bilanca, potrebno je isključiti interne financijske tokove između povezanih tvrtki. (Žager, 2000:43)

Zbrojna bilanca se također sastavlja za složene tvrtke, ali za razliku od konsolidirane bilance, u zbrojnoj bilanci se ne namiruju međusobni odnosi, nego se zbrajaju istovrsne sastavnice iz bilance tvrtke koje su sastavni dio složenih sustava.

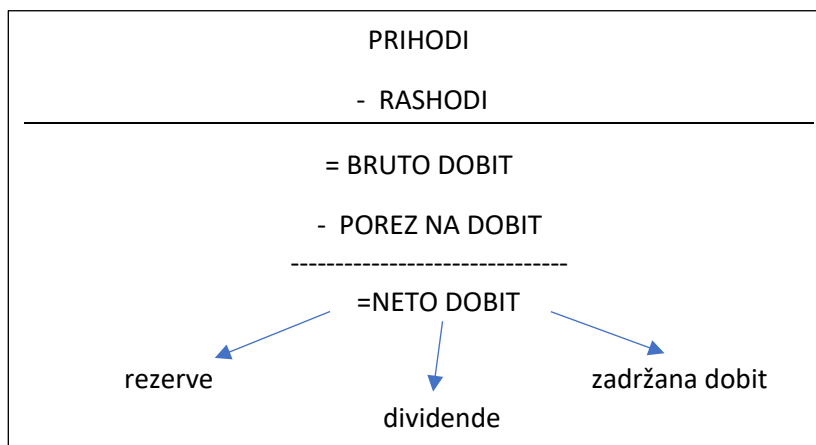
Diobena bilanca sastavljala se prilikom podjele tvrtke na dva ili više dijelova, odnosno zasebnih tvrtki. Navedena bilanca je osnova koja dijeli imovinu između novonastalih tvrtki. Suprotno od diobene bilance je fuzijska bilanca koja se sastavljala prilikom spajanja dviju ili više tvrtki u jednu novu tvrtku.

Sanacijska bilanca sastavlja se prilikom obnove tvrtke, a služi kako bi se utvrdili nastali gubici koji su nastali u poslovanju. U slučaju neuspjelog postupka sanacije, pokreće se stečajni postupak kojim se prikazuje vrijednost imovine tvrtke u stečajnom postupku. (Žager, 2000:44)

3.2.2. Račun dobiti i gubitka

Prema Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017) račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku u određenom obračunskom razdoblju. Razlika bilance i računa dobiti i gubitka je ta što bilanca prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku, dok račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti u određenom razdoblju. Račun dobiti i gubitka posebno je važan zbog toga što se pomoću njega prosuđuje uspješnost poslovanja tvrtke. Osnovne elemente računa dobiti i gubitka čine prihodi i rashodi te njihova dobit i gubitak pa se prema tome može reći kako je račun dobiti i gubitka i količina prihoda koja je ostvarena u određenom vremenu, ali i količina rashoda odnosno, koliki gubitak tvrtka ostvaruje. Prihodi povećavaju ekonomsku korist tijekom obračunskog razdoblja, dok ju rashodi smanjuju. Ako tvrtka koja posluje ima veće prihode od rashoda, odnos ostvarila je više, nego je uložila, ima pozitivan financijski rezultat, odnosno dobit. Isto vrijedi i obrnuto, ako su joj rashodi veći od prihoda, ako je uložila više od onoga što je dobila, ostvaruje negativan rezultat, odnosno gubitak. Rezultat poslovanja tvrtke određuje se na kraju obračunskog razdoblja. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017:109-111)

Slika 1. Određivanje i raspodjela dobiti

Izrada autora prema Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017): Analiza financijskih izvještaja.

Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Na slici 1. prikazano je određivanje i raspodjela dobiti te tako možemo vidjeti kako se bruto dobit dobiva oduzimanjem prihoda od rashoda, ali samo u slučaju kada su prihodi veći od rashoda. Iz dobivene bruto dobiti dio ide državi u obliku poreza, a ostatak čini neto dobit. Neto dobit ostaje tvrtki te ona sama bira kako će ju raspodijeliti. Po pravilu bi se neto dobit trebala podijeliti na rezerve, što je zakonom određeno, zatim ostatak ide vlasnicima (dividenda) i u zadržanu dobit tvrtke. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017:112)

3.2.3. Izvještaj o novčanom toku

Novac je važan ekvivalent u ostvarivanju likvidnosti neke tvrtke. U knjizi Analiza financijskih izvještaja, Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017) ističu kako izvještaj o novčanom toku prikazuje izvore pribavljanja i načine primjene novca. Svrhe novca su razne, kupovina sirovina, podmirivanje obveza, kupovina opreme pa tako svakog korisnika zanima otkud nekoj tvrtki novac i na što se taj novac troši. Shodno tome, potrebno je sastavljati izvještaj o novčanom toku kako bi se utvrdili izvori i korištenje novca, ne bi li se kasnije mogli ustanoviti viškovi novca ili pak nedostatak novca. Izvještaj o novčanom toku daje informacije o promjeni financijskih položaja i u kombinaciji s ostalim izvještajima daje kompletnu poslovnu sliku tvrtke. Osnovni segmenti izvještaja o novčanom toku su primici i izdaci te razlika između njih koja se naziva novčani ili čisti tok. Uz izvještaje o novčanom toku vežu se i pojmovi kao što su novac, novčani ekvivalenti, novčani tokovi, poslovne, investicijske i financijske aktivnosti te novčani tok. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017:124)

3.2.4. Izvještaj o promjeni kapitala

U izvještaju o promjeni kapitala pokazuju se sve promjene koje su se dogodile u kapitalu, bilo da se radi o povećanju ili smanjenju, između dva obračunska razdoblja. Osnovni segmenti kapitala su uloženi i zarađeni kapital, a oni se dijele na podsegmente:

- upisani kapital,
- premije na emitirane dionice,
- revalorizacijske rezerve,
- rezerve: zakonske, rezerve na vlastite dionice, statutarne, ostale,
- zadržana dobit ili preneseni gubitak,
- dobit ili gubitak tekuće godine.

Izvještajem o promjeni kapitala potrebno je temeljitije prikazati sve promjene koje su se dogodile na nekoj od segmenata kapitala. Najznačajnija promjena u kapitalu veže se uz nastanak zarade. Ovaj izvještaj nema obveznu formu. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager,2017:131)

3.2.5. Bilješke uz financijska izvješća

Temeljni financijski izvještaji imaju svoje osnovne izvještaje, njih četiri, a uz ta četiri vežu se još niz dodatnih izvještaja, jedan od njih su i bilješke. U bilješkama trebaju se prikazati metode procjene bilančne pozicije, odstupanja od postavljenih metoda u kojim su razlozi odstupanja, pregled obveza kojima je rok dospjeća duži od pet godina, broj zaposlenika, broj izdanih nominalni dionica i dr. Bilješke trebaju sadržavati sve ono što je potrebno za razumijevanje poslovanja, a da nije sadržano u temeljnim izvještajima. (Žager, 2000:61)

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

U ovom poglavlju pobliže su opisane horizontalna i vertikalna analiza kao i financijski pokazatelji. Od financijskih pokazatelja, teoretski su opisani pokazatelji likvidnosti, aktivnosti, zaduženosti te profitabilnosti. Kada se radi analiza financijskih izvještaja koristi se niz procesa koji su utemeljeni na uspoređivanju i elaboriranju.

4.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Kada se radi analiza financijskih izvještaja, obično se uzimaju brojevi podaci koji su dobiveni na kraju poslovnog razdoblja kako bi se dobila usporedba za određeno razdoblje. Horizontalna analiza prikazuje promjene na pojedinačnim stavkama. Kada se rade analize, uvijek je bolje uzeti veći broj godina kako bi se bolje pratila koncepcija pomoću koje se određuju poslovni planovi vezani za budućnost. Instrumenti horizontalne analize su bilančne pozicije i pozicije iz računa dobiti i gubitka. „Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvještaja ili na primjer inflacija. Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ovakva analiza uopće imala smisla“ (Bolfek, Stanić, Knežević, 2012)

4.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Kada je riječ o vertikalnoj analizi, provodi se označavanjem aktive i pasive sa 100, a ostale pozicije su stavljane u odnos s njima kako bi se dobila njihova struktura. Na isti način se analiza provodi kada je riječ o prihodima i rashodima koji se označe sa 100, a ostale pozicije se uspoređuju s njima. Vertikalna analiza je posebno dobra u doba inflacije kada apsolutni brojevi ne govore puno. (Bolfek, Stanić, Knežević, 2012)

4.3. Financijski pokazatelji

Financijski pokazatelji jedni su od najznačajnijih mehanizama analize financijskih izvještaja. Gledajući pokazatelje prema vremenskoj dimenziji, oni se mogu podijeliti na dvije skupine, jedna skupina podrazumijeva analiziranje poslovanja neke tvrtke u određenom vremenskom razdoblju, a temeljni podaci crpe se iz računa dobiti i gubitka. Druga skupina pokazatelja podrazumijeva trenutak koji je točno određen i koji se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance te donosi financijski položaj tvrtke u tom trenutku. Razlog izračunavanja financijskih pokazatelja je stvaranje informacijskih podloga kako bi se mogle donijeti poslovne odluke. (Žager, Sačar, Mališ, Ježovita, Žager,2017:43)

4.3.1. Pokazatelj likvidnosti

Pomoću pokazatelja likvidnosti mjeri se sposobnost tvrtke da podmiri svoje kratkoročne obveze prilikom njihovog dospijea. Pokazatelji likvidnosti se dijele na koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti, a izračunavaju se na temelju podataka iz bilance.

Koeficijent trenutne likvidnosti vrednuje sposobnost tvrtke da podmiri svoje kratkoročne obveze s novcem koji je raspoloživ na dan izračuna. Vrijednost izračunatog pokazatelja izražava se kao koeficijent. Pokazatelj se tumači kao postotak kratkoročnih obveza koje tvrtka podmiruje s novcem koji je raspoloživ na dan sastavljanja bilance. Koeficijentom trenutne likvidnosti prikazuje se likvidnost koja je promatrana u najkraćem roku, a njegov smisao se najbolje očituje kada su vrijednosti pokazatelja slične za više uzastopnih razdoblja. Izračunava se tako da se novac podijeli s kratkoročnim obvezama.

Koeficijent ubrzane likvidnosti temelji se na pretpostavci: „Što bi se dogodilo da poduzeće mora podmiriti svoje kratkoročne obveze u vrlo kratkom roku?“ (Holmes, Sugden, Gee, 2005:110), odnosno koliko je tvrtka sposobna podmiriti svoje kratkoročne obveze s brzo unovčivom imovinom. Vrijednost koeficijenta trebala bi biti 1 ili više od 1, iz čega proizlazi da bi tvrtka trebala imati brzo unovčivu imovinu minimalno onoliko koliko ima kratkoročnih obveza kako bi održala nominalnu likvidnost. Pokazatelj se izračunava tako da se zbroji novac i kratkotrajna potraživanja te se podijeli s kratkoročnim obvezama.

Kada tvrtke želi izbjeći nepravovremeno plaćanje obveza koje su dospjele, tada bi trebala imati dvostruko više kratkotrajne imovine, nego što ima kratkoročnih obveza, ne bi li održala tekuću likvidnost na normalnoj razini. Koeficijent tekuće likvidnosti trebao bi biti veći od 2. Kako bi se održala normalna likvidnost neke tvrtke, dio kratkotrajne imovine trebao bi biti financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Radni kapital predstavlja dio kratkotrajne imovine koja se financira iz tih dugoročnih izvora, a računa se kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Kada tvrtka ima veći radni kapital to znači da su joj likvidnosti financijska stabilnost veća. Koeficijent tekuće likvidnosti prikazuje koliko je tvrtka sposobna sa svojom raspoloživom kratkotrajnom imovinom podmiriti svoje kratkoročne obveze te koliki joj je radni kapital na prema kratkoročnim obvezama. Pokazatelj se izračunava tako što se kratkotrajna imovina podijeli s kratkoročnim obvezama.

Koeficijentom financijske stabilnosti iskazuje se omjer između dugotrajne imovine koji se uvećava za dugoročne obveze, odnosno koliko se dugoročnih izvora financira iz dugotrajne

imovine. Pokazatelj bi morao biti veći od 1 jer tvrtka dio svoje kratkotrajne imovine financira iz radnog kapitala, odnosno iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Manja vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na veću likvidnost i financijsku stabilnost. Povećanje koeficijenta upućuje na smanjenje likvidnosti i financijske stabilnosti. Kada je koeficijent financijske stabilnosti veći od 1, to znači da tvrtka nema svog radnog kapitala, odnosno da dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017: 45-48)

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti i njihovi izračuni

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac+ kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital i rezerve+ dugoročne obveze

Izrada autora prema Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017): Analiza financijskih izvještaja.

Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

4.3.2. Pokazatelj aktivnosti

Koeficijent obrta ili pokazatelj aktivnosti koji prikazuje brzinu protjecanja imovine u poslovnim procesima. Ovaj koeficijent se najčešće izračunava za ukupnu imovinu, potraživanja te kratkotrajnu imovinu, isto tako s ovim koeficijentom moguće je izračunati koje je prosječno potrebno vremena da se naplate potraživanja. Koeficijent obrta uključuje cjelokupnu imovinu, ali ima najmanju vrijednost kada se promatra s drugim koeficijentima. Kada je razlika između koeficijenata obrta i ukupne i kratkotrajne imovine veća, to podrazumijeva veći udio u strukturi dugotrajne imovine. Ovi pokazatelji se određuju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. U koeficijente aktivnosti spadaju koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obra kratkotrajne imovine, koeficijent obrta potraživanja, trajanje naplate potraživanja u danima.

Koeficijent obrta ukupne imovine predstavlja koliko puta tvrtka okrene svoju ukupnu imovinu godišnje, odnosno koliko ostvari prihoda na jednu kunu ukupne imovine. Poželjno je da ovaj

koeficijent bude što veći, što znači da tvrtka brže naplaćuje svoja potraživanja, odnosno da se zalihe u skladištu nalaze što kraće. Kada tvrtka brže naplaćuje svoja potraživanja, to ju čini djelotvornijom u poslovanju. (Žager, 2000:178)

Tablica 2. Pokazatelji aktivnosti i njihovi izračuni

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihodi	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihodi	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihod od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja po danima	broj dana u godini (365/366)	koeficijent obrta potraživanja

Izrada autora prema Žager, Žager (2000): Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Pomoću pokazatelja koji su prikazani u tablici, moguće je izračunati niz drugih pokazatelja kao što su koeficijent obrta zaliha materijala i sirovina, koeficijent obrta potraživanja za pojedine kupce te dr. Bitno je naglasiti da ovi koeficijenti trebaju biti što veći .

Pokazateljima aktivnosti imaju važan značaj u učinkovitosti poslovanja, zajedno s pokazateljima profitabilnosti. (Žager, 2000:179)

4.3.3. Pokazatelj zaduženosti

Prema Hadrović Zekić (2021) koeficijent zaduženosti predstavlja oblik u kojem tvrtka koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji postotni dio imovine je nabavljen zaduživanjem. Pokazatelji zaduženosti koji se najčešće koriste su koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent zaduženosti i koeficijent financiranja koji se formiraju na temelju bilance. Ističe se kako koeficijenti zaduženosti održavaju statičku zaduženost. Odras su strukture pasive i ističu koliko se imovine financira iz vlastitog kapitala, a koliko iz tuđih izvora. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager,2017: 48)

Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti i njihov izračun

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	kapital i rezerve	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	zarade prije kamata i poreza	rashodi od kamata
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + troškovi amortizacije
Stupanj pokrića I	kapital i rezerve	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	kapital i rezerve + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izrada autora prema Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017): Analiza financijskih izvještaja.

Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

„Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti ukazuju na dinamičku zaduženost tvrtke jer dug razmatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja.,, (Žager, 2000:177) Izračunava se na temelju podataka koji se namaze u računu dobiti i gubitka. Utvrđivanjem pokrića troškova kamata ispituje se koliko su kamate pokrivena sa zaradom prije kamata i poreza. Granična vrijednost ovog pokazatelja je 1, ako je jednak jedan, to znači da tvrtka posluje samo kako bi podmirila financiranje korištenje tuđih izvora, ako je veći od 1, zaduženost je manja, odnosno jedan dio zarade (prije kamate i poreza) ostaje i vlasnicima vlastitih izvora financiranja. Ista stvar vrijedi i obrnuto.

Stupnjevima pokrića I i II prikazuje se pokriće dugotrajne imovine glavnicom, izračunavaju se temeljem podataka koji se nalaze u bilanci. Stupnjem pokrića I razmatra se koliko se dugotrajne imovine financira uz vlastite izvore, a u slučaju stupnja pokrića II koliko se dugotrajne imovine financira s dugoročnim izvorima. Stupanj pokrića II uvijek mora biti veći od 1. (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager,2017: 50)

4.3.4. Pokazatelj profitabilnosti

Prema Hadrović Zekić (2021) pokazatelji profitabilnosti mjere koliki je povrat uloženog kapitala, koliko tvrtka ekonomično koristi svoju imovinu te koliko učinkovito upravlja svojim poslovnim aktivnostima. Izračun se temelji na podacima iz bilance te računa dobiti i gubitka. Pokazatelji profitabilnosti jedni su od najčešće korištenih pokazatelja.

„Marža profita izračunava se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaji o dobiti). Maržom profita ocjenjuje se koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju ostvarenih ukupnih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata, tj. prikazuje koliko posto ostvarenih prihoda poduzeća zadržava u obliku zarada uvećanih za rashode od kamata“ (Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager, 2017:52)

Tablica 4. Pokazatelji profitabilnosti i njihovi izračuni

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	neto dobit + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Bruto marža profita	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + rashodi od kamata	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	kapital i rezerve

Izrada autora prema Žager, Sačer, Mališ, Ježovita, Žager (2017): Analiza financijskih izvještaja.

Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Tablica 1 prikazuje pokazatelje profitabilnosti i njihove izračune prema kojima se izračunavaju. Pokazatelji profitabilnosti dijele se na neto maržu profita, bruto maržu profita, neto rentabilnost imovine, bruto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala kako je u tablici navedeno.

5. OCJENA POSLOVANJA ODABRANE TVRTKE

U ovom poglavlju rada detaljnije je opisana djelatnost odabrane tvrtke, analizirana je tvrtka kroz horizontalnu i vertikalnu analizu te kroz financijske pokazatelje. Svi izračuni koji su napravljeni, napravljeni su na temelju podataka koji su objavljeni na stranicama FINA-e.

5.1. Podaci o tvrtki

Grupacija Emka jedna je od svjetskih lidera kada se govori o bravariji, šarkama, brtvama, zasunama koje se koriste u razvodnim i upravljačkim ormarima. Grupacija djeluje više od 40 godina u područjima industrije i transporta s konvencionalnim i električnim načinom zaključavanja. Njihov asortiman obuhvaća preko trideset tisuća kataloških primjeraka te specijalnih artikala koji se razvijaju, proizvode i doraduju na proizvodnim pogonima u Njemačkoj, Velikoj Britaniji, Francuskoj, Španjolskoj, Bosni i Hercegovini, Indiji, Srbiji, Kini.

Tvrtka Emka okovi d.o.o. posluje od 2006. godine u Slavonskom Brodu kao jedna od niza podružnica diljem svijeta, a po veličino ova kompanija spada u mala poduzeća. Osnovna djelatnost ove tvrtke je posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima.

Upravu društva Emka okova čine četiri člana. Podružnica u Slavonskom Brodu ima osam zaposlenika. Ovaj poslovni subjekt je u privatnom vlasništvu, a temeljni kapital je financiran 100% od stranog kapitala.

5.2. Horizontalna analiza odabrane tvrtke

U ovom poglavlju tablicama i brojčanim zapisima napravljena je horizontalna analiza odabrane tvrtke za razdoblje 2020.-2022. te su iskazana objašnjenja za navedene analize.

Tablicom 5. prikazana je struktura aktive i horizontalna analiza aktive odabrane tvrtke. Iz priložene tablice može se vidjeti kako je ukupna aktiva bila najveća u 2022.godini poslovanja. Napravljena usporedba provedena je za tri godine, 2020., 2021. i 2022. te se došlo do sljedećih zaključaka. Dugotrajna imovina se smanjila u 2021.godini u odnosu na 2020. godinu, za 49 831 eura, u postotku to je 9,93%, što znači da se kratkoročne obveze ne pokrivaju iz dugoročnih kredita.

U 2022.godini dugotrajna imovina se povećala za 83 400 eura, postotno gledano to je 85,82%, u odnosu na 2021. godinu, iz čega proizlazi kako se dio kratkoročnih obveza podmiruju iz dugoročnih kredita.

Kratkotrajna imovina povećala se u 2021.godini u odnosu na 2020. godinu za 17,79%, obveze su se povećale manje od kratkotrajne imovine, što znači kako se likvidnost tvrtke povećala.

Tablica 5. Aktiva i horizontalna analiza aktive za razdoblje 2020.-2022.god, u tisućama eura

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.	2022./2021.(%)	2021./2020.(%)
AKTIVA					
A)POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	-	-	-	-	-
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	83.400	44.883	49.831	85,82	-9,93
I.NEMATERIJALNA IMOVINA	10.931	11.657	11.742	-6,22	-0,73
II.MATERIJALNA IMOVINA	72.469	33.226	38.089	118,11	-12,77
C)KRATKOTRAJNA IMOVINA	866.855	721.039	612.145	20,22	17,79
I.ZALIHE	524.834	456.208	367.199	15,04	24,24
II.POTRAŽIVANJA	248.523	239.963	239.643	3,57	0,13
III .NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	93.498	24.868	4.904	275,98	407,06
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆIH RAZDOBLJA	3.772	2152	2.548	75,33	-15,55
UKUPNA AKTIVA	954.028	768.074	664.524	24,21	15,58

Izvor: izrada autora, FINA

U 2022.godini kratkotrajna imovina se također povećala, za 20,22% što znači kako se likvidnost tvrtke povećala i u 2022. godini. Uspoređujući sve tri promatrane godine, vidljivo je kako je dugotrajna imovina rasla u 2022. godini, a pala 2021. Kratkotrajna imovina u porastu je u svim promatranim razdobljima.

Tablica 6. prikazuje horizontalnu analizu pasive te strukturu pasive.

Tablica 6. Pasiva i horizontalna analiza pasive za razdoblje 2020.-2022.god, u tisućama eura

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.	2022./2021.(%)	2021./2020.(%)
PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE	690.484	538.070	429.522	28,33	25,27
I.TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	2.654	2.654	2.654	-	-
II.ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	535.416	426.868	371.579	25,43	14,88
III. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	152.413	108.548	55.289	40,41	96,33
B) REZERVIRANJA	-	-	-	-	-
C) DUGOROČNE OBVEZE	63.312	-	-	-	-
D) KRATKOROČNE OBVEZE	200.232	230.004	235.001	-12,94	-2,13
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	-	-	-	-	-
UKUPNA PASIVA	954.028	768.074	664.524	24,21	15,58

Izvor: izrada autora, FINA

Ukupna pasiva svake godine se povećavala, a najveća bila je 2022. godina, 954 028 eura. Pomoću tablice može se vidjeti kako je ukupni kapital rastao u svim promatranim godinama. Zadržana dobit porasla je u 2021.godini u odnosu na 2020. godinu za 14,88%, a 2022.godine u odnosu na 2021. za 25,43%. Povećana zadržana dobit ukazuje na to da su se povećali trajni izvori financiranja.

Kratkotrajne obveze su u konstantnom padu, 2021. godine bile su u padu za 2,13%, a u 2022. godini za 12,94%. Ovim podacima još jednom je dokazano kako je likvidnost tvrtke rasla.

U tablici 7 prikazana je struktura računa dobiti i gubitka te horizontalna analiza.

Tablica 7. Račun dobiti i gubitka i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2020.-2022.god, u milijunima eura

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.	2022./2021.(%)	2021./2020.(%)
I. POSLOVNI PRIHODI	2.387.778	1.996.350	1.788.877	19,61	11,60
II. POSLOVNI RASHODI	2.195.588	1.860.916	1.711.037	17,98	8,76
III. FINANCIJSKI PRIHODI	5.266	3.144	2.730	67,53	15,15
IV. FINANCIJSKI RASHODI	8.046	4.688	13.561	71,63	-65,43
V. UKUPNI PRIHODI	2.393.044	1.999.494	1.791.606	19,68	11,60
VI. UKUPNI RASHODI	2.203.634	1.865.604	1.724.598	18,12	8,18
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	189.410	133.890	67.008	41,47	99,81
VIII. POREZ NA DOBIT	36.997	25.342	11.719	45,99	116,25
IX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	152.413	108.548	55.289	40,41	96,33

Izvor: izrada autora, FINA

Poslovni i financijski prihodi bilježe povećanje u promatranim razdobljima. Poslovni prihodi rasli su za 11,60%, a u 2022. povećanje bilo je 19,61%. Financijski prihodi u 2021. povećani su za 15,15%, dok u 2022. za 67,53%.

Ukupni prihodi također su rasli, u 2021. godini za 11,60%, a u 2022. godini za 19,68%, što dovodi do toga da je ukupna dobit rasla, u 2021. porasla je za 96,33%, a u 2022. godini povećanje je bilo za 40,41%

5.3. Vertikalna analiza odabrane tvrtke

U ovom poglavlju rada prikazana je vertikalna analiza tvrtke koja je odabrana kroz bilancu i račun dobiti i gubitka te je izneseno objašnjenje za dobivene iznose.

Sljedeća tablica, tablica 8, prikazuje vertikalnu analizu aktive tvrtke Emka okovi d.o.o. za razdoblje 2020.-2022.godine

Tablica 8. Vertikalna analiza aktive za razdoblje 2020.-2022.god

Naziv pozicije	% 2022. godina	% 2021. godina	% 2020. godina
AKTIVA			
A)POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	-	-	-
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	8,74	5,84	7,50
I.NEMATERIJALNA IMOVINA	1,15	1,52	1,77
II. MATERIJALNA IMOVINA	7,60	4,33	5,73
III.POTRAŽIVANJA			
C)KRATKOTRAJNA IMOVINA	90,86	93,88	92,12
I. ZALIHE	55,01	59,40	55,26
II. POTRAŽIVANJA	26,05	31,24	36,06
III. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	9,80	3,24	0,74
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0,40	0,28	0,38
UKUPNA AKTIVA	100	100	100

Izvor: izrada autora, FINA

Prikazanom tablicom možemo vidjeti kako je udio dugotrajne imovine 2020. godine bio 7,50%, u 2021. godini 5,84%, dok je u 2022. godini bio 8,74%. Udio kratkotrajne imovine u 2020. godini bio je 92,12%, u 2021. godini 93,88%, a u 2022. godini 90,86%. Vidljivo je kako je u strukturi aktive puno više kratkotrajne imovine, a manje dugotrajne imovine, razlog tome može se pridodati djelatnosti kojom se Emka okovi zanimaju. Najveći dio u strukturi aktive čini kratkotrajna imovina.

Sljedećom tablicom, tablicom broj 9 prikazana je vertikalna analiza pasive.

Tablica 9. Vertikalna analiza pasive za razdoblje 2020.-2022.god

NAZIV POZICIJE	% 2022. godina	% 2021. godina	% 2020. godina
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE	72,38	70,05	64,64
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	0,28	0,35	0,40
II. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	56,12	55,58	55,92
III. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	15,98	14,13	8,32
B) REZERVIRANJA	-	-	-
C) DUGOROČNE OBVEZE	6,64	-	-
D) KRATKOROČNE OBVEZE	20,99	29,95	35,36
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	-	-	-
UKUPNA PASIVA	100	100	100

Izvor: izrada autora, FINA

Udio kapitala u strukturi pasive, rastao je u svim promatranim razdobljima, u 2020.godini iznosio je 64,64%, u 2021.godini 70,05%, a u 2022. godini 72,38%. Dobit koja je ostvarena u poslovnoj godini u strukturi kapitala pasive, također je rasla, prvog razdoblja 8,32%, u drugom razdoblju 14,13%, a u trećem 15,98%.

Dio kratkotrajnih obveza u promatranim razdobljima se smanjivao, u prvom razdoblju udio je bio 35,36%, u drugom 29,95%, a u trećem 20, 99%.

Kada se gleda cijela struktura pasive, najveći udio čini kapital i rezerve.

Tablica 10. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2020.-2022.god

Naziv pozicije	% 2022. godina	% 2021. godina	% 2020. godina
I. POSLOVNI PRIHODI	100	100	100
II. POSLOVNI RASHODI	91,95	93,22	95,65
III. FINANCIJSKI PRIHODI	0,22	0,16	0,15
IV.FINANCIJSKI RASHODI	0,34	0,23	0,76
V. UKUPNI PRIHODI	100,22	100,16	100,15
VI. UKUPNI RASHODI	92,29	93,45	96,41
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	7,93	6,71	3,75
VIII. POREZ NA DOBIT	1,55	1,27	0,66
IX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	6,38	5,44	3,09

Izvor: izrada autora, FINA

Tablica 10 prikazuje vertikalnu analizu računa dobiti i gubitka. Za baznu godinu uzeti su poslovni prihodi, odnosno izjednačeni su sa 100, a ostale pozicije su prikazane kao postoci te veličine. U strukturi pasive može se vidjeti kako poslovni rashodi čine najveći dio strukture računa dobiti i gubitka, u 2020. godini udio im je bio 95,65%, u 2021. godini 93,22%, a u 2022. godini 91,95%, odnosno smanjivali su se svake godine. Financijski prihodi i financijski rashodi u svim promatranim razdobljima bili su neznatni u svojim promjenama. Smanjenje poslovnih prihoda utječe na dobit koja se ostvarila tijekom razdoblja.

5.4. Analiza odabrane tvrtke prema financijskim pokazateljima

U ovom poglavlju rada analizirana je odabrana tvrtka prema financijskim pokazateljima, pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti te pokazatelji profitabilnosti za razdoblje 2020.-2022. godine.

Tablica 11. Pokazatelji likvidnosti za razdoblje 2020.-2022.god

Pokazatelji likvidnosti	2022.	2021.	2020.
NETO POSLOVNI KAPITAL (obrotni kapital)	666.623	491.035	377.143
KOEFICIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI	0,47	0,11	0,02
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	4,33	3,13	2,60
KOEFICIJENT FINACIJSKE STABILNOSTI	0,11	0,08	0,12

Izvor: izrada autora, FINA

Tablica 11 prikazuje pokazatelje likvidnosti. Neto poslovnim kapitalom prikazuje se koliko tvrtka ima likvidne imovine na raspolaganju, u 2020. godini obrtni kapital iznosio je 377 143 eura, 2021.godine 491 035 eura , a 2022.godine iznosio je 666 623 eura što je najviše u odnosu na sve promatrane godine.

Koeficijent trenutne likvidnosti koji prikazuje udio tekućih obveza koje mogu biti odmah plaćene novcem. Iz prikazane tablice može se vidjeti kako tvrtka u 2020. ima 0,02 eura, 2021. godine 0,11 eura, a 2022.godine 0,47 eura kojim podmiruje 1 € kratkoročnih obveza. Ovaj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0,1, gdje se može vidjet i kako u 2020.godini ovaj koeficijent nije baš zadovoljavajući.

Prema koeficijentu tekuće likvidnosti tvrtka ima 2,60 eura u 2020. godini, 3,13 eura u 2021.godini i 4,33 eura u 2022.godini na 1 € kratkoročnih obveza. Kontrolna mjera ovog koeficijenta je 2. Ako je ovaj koeficijent veći od 2,5 tvrtka ne koristi dovoljno novčanih sredstava što je slučaj u ovoj analizi i u ovoj tvrtki jer su svi dobiveni rezultati veći od 2,5.

Koeficijent financijske stabilnosti prikazuje koliko na 1 € tvrtka podmiruje svoje dugoročne obveze. Iz navedenih izračuna može se vidjeti kako ova tvrtka ima u 2020. godini 0,12 eura, u 2021.godini 0,08 eura, a u 2022.godinu 0,11 eura na 1 € s kojom podmiruje svoje dugoročne obveze. Mjera ovog koeficijenta trebala bi biti manja od 1, ova tvrtka u sva tri promatrana razdoblja ima koeficijent manji od 1, što je zadovoljavajuće.

Tablica 12. Pokazatelji zaduženosti za razdoblje 2020.-2022. god

Pokazatelji zaduženosti	2022.	2021.	2020.
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,28	0,30	0,35
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,72	0,70	0,65
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	0,38	0,43	0,55

Izvor: izrada autora, FINA

Tablica 12 prikazuje pokazatelje zaduženosti. Koeficijentom zaduženosti iskazuje koji dio imovine tvrtka financira iz tuđih izvora, odnosno zaduživanjem. Kontrolna mjera ovog koeficijenta je manje od 50%. Iz prikazane tablice može se vidjeti kako tvrtka zadovoljava ovaj koeficijent jer su koeficijenti u sva tri razdoblja manja od 50%, odnosno u 2020. godini 35%, u 2021. godini 30% i u 2022. godini 28%.

Prema koeficijentu vlastitog financiranja prikazuje se koliko je imovine tvrtke financirano iz vlastitog kapitala, kontrolna mjera je 50%, u ovom slučaju kada se pogleda tablica može se zaključiti da je i ovaj koeficijent zadovoljavajući.

Kod koeficijenta financiranja omjer gornje granice ukupnog duga i glavnice trebao bi biti 2:1, s tim da udjel dugoročnog duga ne bi trebao biti veći od jedne trećine. Poželjno je da ovaj koeficijent ima što manju vrijednost jer što je veća vrijednost koeficijenta to ukazuje na probleme u vraćanju kredita tj. sloventnost.

Tablica 13. Pokazatelji aktivnosti za razdoblje 2020.-2022. god

Pokazatelji aktivnosti	2022.	2021.	2020.
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	2,51	2,60	2,70
KOEFICIJENT OBRTA DUGOTRAJNE IMOVINE	28,69	44,55	35,95
KOEFICIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE	2,76	2,77	2,93
KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA	9,61	8,32	7,46

Izvor: izrada autora, FINA

Prema tablici 13 mogu se vidjeti pokazatelji aktivnosti, kojima se pokazuje koliko tvrtka okrene određenu vrstu imovine odnosno koliko efikasno s njom raspolaže. Ova tvrtka kako bi ostvarila svoj profit, prosječno obrne svoju ukupnu imovinu 2,5 puta u sva tri razdoblja.

Obrt dugotrajne imovine je znatno veći, u 2020. godini iznosio je 35,95 puta, u 2021. godini 44,55 puta i u 2022. godini 28,69 puta.

Nadalje, obrt kratkotrajne imovine u 2020. godini dosegao je 2,93 puta, u 2021. godini 2,77 puta te u 2022. godine 2,76 puta, a obrt potraživanja kronološki po godinama iznosio je 2020.godine 7,46, u 2021. godini iznosio je 8,32 te u 2022.godini 9,61.

Gledajući cijeli pokazatelj aktivnosti može se zaključiti kako tvrtka vrlo dobro upravlja svojom imovinom te kako je obrtaj te imovine dosta velik tijekom godine, posebice obrtaj dugotrajne imovine.

Tablica 14. Pokazatelji profitabilnosti za razdoblje 2020.-2022.god

Pokazatelji profitabilnosti	2022.	2021.	2020.
NETO PROFITNA MARŽA	0,06	0,05	0,03
BRUTO PROFITNA MARŽA	0,08	0,07	0,04
RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA	57,42	40,89	20,83

Izvor: izrada autora, FINA

Prema tablici 14 izračunati su pokazatelji profitabilnosti, oni mjere povrat uloženog kapitala tvrtke. Neto profitna marža prikazuje kako tvrtka ostvaruje 3 % (2020.), 5% (2021.), 6% (2022.) dobiti od vrijednosti koju ostvaruje i koju može rasporediti po svojoj slobodnoj volji.

Bruto profitna marža prikazuje koliko tvrtki ostane prihoda od prodaje za pokriće troškova uprave i prodaje, dobitka i troškova financiranja nakon što podmiri proizvodne troškove. Iz tablice može se vidjeti kako je u 2020. godini to iznosilo 4%, u 2021. godini 7% te u 2022. godini 8%.

Pokazateljem rentabilnosti vlastitog kapitala predstavlja se koliko tvrtka na 1 kn kapitala ostvaruje dobiti, u 2020.godini taj postotak iznosio je 20, 83%, u 2021.godini 40, 89% te u 2022.godini 57, 42%.

6. ZAKLJUČAK

Pomoću financijskih izvještaja može se saznati puno o samoj tvrtki, o njezinom poslovanju te o svim bitnim informacijama koje su potrebne internim i eksternim korisnicima. Provođeci analize može se uveliko pomoći tvrtki prilikom investiranja, raspolaganja prihodima, koliki su rashodi i na što tvrtka troši svoj novac.

Tvrtka „Emka okovi“ prema pokazateljima i financijskim izvještajima koji su provedeni u ovom radu, ima pozitivan tok poslovanja. Gledajući podatke iz računa dobiti i gubitka, vidljivo je kako tvrtka niti u jednom od promatranih razdoblja nije ostvarila gubitak. Prema pokazateljima likvidnosti može se zaključiti kako tvrtka ima puno likvidne imovine na raspolaganju. Pokazatelji zaduženosti prikazuju koliko se tvrtka financira iz tuđih izvora, prema analizi vidljivo je koeficijent zadovoljavajući i ne prelazi mjere kontrole. Aktivnost tvrtke je poprilično velika, odnosno tvrtka obrne svoju imovinu više puta godišnje. Najveći obrt je obrt dugotrajne imovine, koji je dosegao svoj maksimum u 2021. godini, gledajući promatrana razdoblja.

Kada je riječ o profitabilnosti i povratu uloženog kapitala tvrtke, također su dobiveni pozitivni rezultati. Od svih pokazatelja koji su izračunati u ovoj skupini, najbolji se pokazao rentabilnost vlastitog kapitala.

Kako je 2020. godina bila COVID godina te promjene koje su se dogodile utjecale na poslovanje svih subjekata. Iz svih prikazanih podataka ove tvrtke vidljivo je kako COVID nije pretjerano utjecao na poslovanje ovog subjekta, niti u toj godini, niti u godinama poslije. Sagledajući cijelu sliku poslovanja tvrtke i analiza koje su provedene može se zaključiti kako je tvrtka „Emka okovi“ vrlo profitabilna i stabilna. U ovu tvrtku se isplati ulagati te će zasigurno u budućnosti rasti i napredovati još više.

Literatura

1. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. [Online] *Ekonomski vjesnik: Review od Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economics Issues, Vol. XXV No.1*. Raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/file/126288> [pristupljeno 31.5.2023]
2. Emka Beschlagteile (2023) Raspoloživo na: https://www.emka.com/hr_hr/company/o-programu-emka/ [pristupljeno 21.6.2023]
3. Fina. Raspoloživo na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> [pristupljeno 1.6.2023]
4. Hadrović Zekić, B. (2021.) Analiza financijskih izvješća- Predavanje 5, prezentacije na kolegiju Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet u Osijeku, ak. god. 2020./2021. Raspoloživo na: <http://www.efos.unios.hr/dinali/wp-content/uploads/sites/387/2021/03/AFI-Pred-5-M-20210325.pdf> [pristupljeno 15.6.2023]
5. Holmes, G., Sugdan, A., Gee, P. (2005) *Interpreting Company Reports and Accounts*. Harlow: Person Education Limited
6. Hrvatska enciklopedija (2021) *Metodologija*, raspoloživo na <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=40441> [pristupljeno 20.5.2023]
7. Liberfin (2020) *Što pokazuju financijska izvješća i zašto ih je dobro pratiti*, raspoloživo na <https://liberfin.hr/sto-vam-pokazuju-financijski-izvjestaji-i-zasto-ih-je-dobro-pratiti/> [pristupljeno 20.5.2023]
8. Ministarstvo financija Republike Hrvatske. Raspoloživo na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/bankarstvo-racunovodstvo-i-reviziji111/financijski-izvjestaji-i-nefinancijsko-izvjesce/financijski-izvjestaji/2360> [pristupljeno 2.6.2023]
9. Žager, K., Žager, L. (2000) *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
10. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sver Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2017) *Analiza financijski izvještaja načela-postupci-slučajevi*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Popis slika

Slika 1. Određivanje i raspodjela dobiti.....	5
--	---

Popis tablica

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti i njihovi izračuni.....	10
Tablica 2. Pokazatelji aktivnosti i njihovi izračuni	11
Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti i njihov izračun	12
Tablica 4. Pokazatelji profitabilnosti i njihovi izračuni	13
Tablica 5. Aktiva i horizontalna analiza aktive za razdoblje 2020.-2022.god, u tisućama eura	15
Tablica 6. Pasiva i horizontalna analiza pasive za razdoblje 2020.-2022.god, u tisućama eura	16
Tablica 7. Račun dobiti i gubitka i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2020.-2022.god, u milijunima eura	17
Tablica 8. Vertikalna analiza aktive za razdoblje 2020.-2022.god	18
Tablica 9. Vertikalna analiza pasive za razdoblje 2020.-2022.god.....	19
Tablica 10. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka za razdoblje 2020.-2022.god.....	20
Tablica 11. Pokazatelji likvidnosti za razdoblje 2020.-2022.god	21
Tablica 12. Pokazatelji zaduženosti za razdoblje 2020.-2022. god.....	22
Tablica 13. Pokazatelji aktivnosti za razdoblje 2020.-2022.god.....	22
Tablica 14. Pokazatelji profitabilnosti za razdoblje 2020.-2022.god.....	23

Prilozi

1. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti	2020	2021	2022
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,35	0,30	0,28
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,65	0,70	0,72
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	0,55	0,43	0,38
OMJER DUGA I GLAVNICE	0,00	0,00	0,09
POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA	-	-	-
STUPANJ POKRIĆA I	8,62	11,99	8,28
STUPANJ POKRIĆA II	8,62	11,99	9,04

2. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	2020	2021	2022
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE			
TRAJANJE OBRTA UKUPNE IMOVINE (dani)	2,70	2,60	2,51
KOEFICIJENT OBRTA DUGOTRAJNE IMOVINE	135,75	140,21	145,51
TRAJANJE OBRTA DUGOTRAJNE IMOVINE (dani)	35,95	44,55	28,69
KOEFICIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE	10,18	8,19	12,72
TRAJANJE OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE (dani)	2,93	2,77	2,76
KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA	125,05	131,62	132,22
TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA (dani)	7,46	8,32	9,61
KOEFICIJENT OBRTA ZALIHA	49,03	43,87	37,99
PROSJEČNA STAROST ZALIHA (dani)	4,87	4,38	4,55

3. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti	2020	2021	2022
NETO PROFITNA MARŽA	0,03	0,05	0,06
BRUTO PROFITNA MARŽA	0,04	0,07	0,08
NETO RENTABILNOST IMOVINE	0,08	0,14	0,16
BRUTO RENTABILNOST IMOVINE	0,10	0,17	0,20
RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA	20,83	40,89	57,42